

В. О. Лабазюк,
аспірант кафедри євроінтеграційної політики,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-2075-3263>

DOI: 10.32702/2306-6814.2026.5.386

СТРАТЕГІЧНІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ АСПЕКТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

V. Labazyuk,
Postgraduate student of the Department of European Integration Policy,
Taras Shevchenko National University of Kyiv

STRATEGIC AND INSTITUTIONAL ASPECTS OF IMPROVING THE LOCAL GOVERNMENT SYSTEM IN UKRAINE

У статті розглядаються потенційні напрями для покращення функціонування системи місцевого самоврядування в Україні в контексті європейської інтеграції. Актуальність теми зумовлена необхідністю узгодження роботи місцевих органів влади зі стандартами Європейського Союзу, зміцнення їхнього інституційного потенціалу та інтеграції їх у багаторівневу систему державного управління.

В роботі наведено системний аналіз інституційних механізмів, що регулюють діяльність системи місцевого самоврядування та розглянуто практичне застосування фінансових та управлінських інструментів ЄС, включаючи механізми співфінансування, попереднього фінансування та цифровізацію процесів відновлення. Особлива увага приділяється участі громадськості у транскордонному та міжтериторіальному співробітництві, підвищенню прозорості та підзвітності на всіх рівнях.

Встановлено, що ефективна інтеграція місцевого самоврядування в процеси європейської інтеграції вимагає підвищення кваліфікації публічних службовців, посилення аналітичного та фінансового потенціалу муніципалітетів, а також розвитку стабільних механізмів інституційної та правової підтримки.

This article examines the potential opportunities for improving the local government system in Ukraine in the context of European integration policy. The relevance of the study stems from the need to align municipalities with European Union standards, strengthen their institutional capacity, and integrate them into a multi-level governance system based on the principles of good governance, subsidiarity, and territorial cohesion. Particular attention is paid to the transformation of local government within the framework of the decentralization reform and its growing importance for achieving national and European strategic goals.

The article analyzes the current state of local government reform, the role of associations of municipalities, and the importance of international and cross-border cooperation for the effective implementation of European integration standards. Key problems related to financial sustainability, staff development, legislative adaptation, and limited access of municipalities to European financing instruments are identified. The study highlights the need to modernize financing mechanisms, including the introduction of co-financing funds, advance financing instruments with state guarantees and simplified reporting procedures adapted to the capabilities of small municipalities.

The study results show that the effective integration of local government into European integration processes requires strengthening administrative and analytical capacities, improving the professional development of local officials, optimizing strategic planning mechanisms and ensuring stable institutional support from the central government. The study confirms that systemic reform of local government is a crucial factor for sustainable regional development, effective governance and gradual integration of Ukraine into the European administrative and legal framework. Further research should focus on developing innovative models of financial support for municipalities and improving multi-level governance mechanisms to ensure long-term institutional sustainability in the context of European integration.

Ключові слова: місцеве самоврядування, євроінтеграція, реформа публічного управління, багаторівневе врядування, транскордонне співробітництво, фінансові інструменти, цифровізація управління.

Key words: local self-government, European integration, public administration reform, multi-level governance, cross-border cooperation, financial instruments, digitalization of management.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

З огляду на неухильну інтеграцію України в європейську систему управління та необхідність узгодження національної політики зі стандартами ЄС, існує нагальна потреба в покращенні місцевого самоврядування. У контексті реформи децентралізації, посилення ролі муніципалітетів та створення ефективних механізмів багаторівневого врядування є ключовими факторами сталого регіонального розвитку.

Актуальність цього дослідження впливає не лише зі змін у законодавчій базі та трансформації адміністративних процедур, але й з необхідності залучення муніципалітетів до реалізації національної політики та програм європейської інтеграції. Це вимагає системного підходу до зміцнення потенціалу ОМС, забезпечення прозорості фінансових потоків, розробки інструментів цифрового управління та створення надійних механізмів участі в транскордонному та міжнародному співробітництві.

Наукове значення проблеми полягає в розробці концептуальних засад взаємодії центрального уряду та муніципалітетів у контексті процесів європейської інтеграції, а також у визначенні показників ефективності децентралізованих реформ. Практичне значення полягає в розробці конкретних рекомендацій відносно зміцнення кадрового потенціалу державних органів, створення механізмів фінансової підтримки муніципалітетів, удосконалення процедур попереднього та співфінансування проектів ЄС, а також забезпечення прозорості та підзвітності в публічному управлінні шляхом цифровізації та інтеграції в багаторівневу систему управління. Тому дослідження питань удосконалення місцевого самоврядування в контексті політики європейської інтеграції України має стратегічне значення для побудови сучасної, ефективної та прозорої системи державного управління, яка відповідає європейським стандартам належного врядування.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Вдосконалення місцевого самоврядування в Україні в контексті європейської інтеграції було предметом інтенсивних досліджень вітчизняних та міжнародних науковців протягом останніх років. Так, Н. Бахур [8] вважає фінансову децентралізацію ключовим фактором регіонального розвитку та наголошує на її важливості для формування ефективних державних інституцій. О. Білаш [9] аналізує розвиток ефективного місцевого самоврядування в Україні та визначає європейські стандарти, яким має відповідати національна практика.

Щодо нормативно-правового забезпечення реформ, дослідники також оглядають Бюджетний кодекс [10] та його вплив на здатність муніципалітетів ефективно управляти своїми фінансовими ресурсами. С. Онищук з колегами [17] проводять порівняльний аналіз практики адміністративно-територіальних реформ в Україні та країнах ЄС, висвітлюючи проблеми гармонізації законодавства та організації адміністративних процесів. Т. Карабін [3] акцентує на перевагах та недоліках виконавчої влади в процесі європейської інтеграції місцевих громад.

Нещодавні дослідження українських науковців, зокрема Сасина Г.В. та Дзєга В.Д. [21], Трофімчик П.І. [24], а також Щєбанін В.С. та Кормишкіна І.В. [6], аналізують реформи державного управління та врядування в контексті інтеграції з ЄС. Вони підкреслюють роль цифровізації, аналітичної підтримки та розбудови потенціалу місцевих органів влади у забезпеченні ефективної реалізації державної політики. О.П. Рудницька та А.С. Тичина [20] досліджують міжнародний досвід місцевого самоврядування, пропонуючи моделі адаптації для України, тоді як Ю.Курілов [16] порівнює адміністративно-територіальні моделі українську з французькою і висвітлює принципи територіальної організації управління та розподілу влади.

В міжнародних дослідженнях, особливо в роботі Е. Медейроса та ін. [1], аналізуються європейські моделі

трансграничного співробітництва, висвітлюючи питання територіальної згуртованості та інституційної координації на різних адміністративних рівнях.

Таким чином сучасна наукова література наголошує на необхідності комплексного аналізу, систематизації та впровадження механізмів, що забезпечують інтеграцію нашої системи місцевого самоврядування у європейський політичний та адміністративний простір, підвищують її потенціал та ефективність.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою цієї статті є комплексне дослідження напрямків удосконалення місцевого самоврядування в Україні в контексті політики європейської інтеграції та створення механізмів підвищення його ефективності. З цієї метою проаналізовано правову, регуляторну та інституційну базу місцевого самоврядування, оцінено відповідність національних механізмів стандартам ЄС, а також досліджено спроможність муніципалітетів до стратегічного планування, реалізації державної політики з використанням інструментів фінансового та трансграничного співробітництва. Сформульовано пропозиції для вдосконалення механізмів фінансування, розвитку людських ресурсів та цифровізації.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Європейська інтеграція є стратегічним напрямком розвитку України, який трансформує всю систему публічного управління. Цей процес розпочався наприкінці 1990-х років, проте початковий етап європейської інтеграції був значною мірою декларативним і означав, що процеси європейської інтеграції мали лише обмежений вплив на реальні інституційні зміни, зокрема у сфері територіальної організації влади та місцевого самоврядування [19].

Подальший розвиток політики європейської інтеграції України, особливо після укладення Угоди про асоціацію з ЄС, надав цьому процесу якісно нового значення. Європейська інтеграція перетворилася на внутрішній механізм модернізації державного управління. Ключовою віхою стало прийняття у 2004 році Закону України "Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу". Цей етап характеризувався переважно секторальним підходом до європейської інтеграції. І лише з початком реформи децентралізації у 2014 році внутрішні трансформації територіальної організації влади були системно прив'язані до цілей європейської інтеграції, що створило методологічну основу для подальшого наукового розгляду напрямів вдосконалення системи місцевого самоврядування.

Такий розгляд показує поступове формування нової моделі територіального управління в Україні, яка базується на фундаментальних принципах управління ЄС — субсидіарності, децентралізації та багаторівневого управління [16].

З системно-структурної точки зору, муніципалітети відіграють ключову роль у впровадженні реформ, оскільки європейські методи управління інтегровані в повсякденні адміністративні процеси на місцевому рівні. Це забезпечує горизонтальну координацію між центральним урядом, регіональними структурами та муніципалітетами, а не вертикальний підхід "зверху вниз" до прийняття рішень.

З інституційної точки зору, включення муніципалітетів до механізмів програмування, впровадження та моніторингу проектів регіонального розвитку узгоджує національні правові рамки із законодавством ЄС, а також сприяє розвитку практичних навичок використання європейських фінансових інструментів, зокрема у сферах інфраструктури, соціально-економічного розвитку та інституційного розвитку територій.

Важливим орієнтиром для визначення пріоритетів такого зближення є щорічні звіти Європейської Комісії в рамках Пакету розширення ЄС. У Звіті про прогрес України [13], відзначено успіхи, незважаючи на умови триваючої війни, зафіксовано покращення в державному управлінні, фінансовому контролі, економічних критеріях, розвитку внутрішнього ринку, конкурентоспроможності та політиці згуртованості, які безпосередньо пов'язані зі здатністю територіальних громад та регіонів впроваджувати законодавство ЄС.

Особливе значення для системи місцевого самоврядування має кластер "Ресурси, сільське господарство та політика згуртованості". Європейська Комісія акцентує увагу посиленню стратегічного планування регіонального розвитку, вдосконаленню механізмів фінансування, розширенню адміністративних можливостей публічних органів влади, збільшенню участі місцевих суб'єктів та впровадженню інструментів територіального і трансграничного співробітництва. Для узагальнення цих вимог та структурування підходів розроблено схему (рис. 1).

Схема відображає ключові напрямки інституційного розвитку, які потребують впровадження або подальшого вдосконалення на національному та місцевому рівнях, щоб забезпечити відповідність системи муніципального управління України стандартам політики згуртування ЄС:

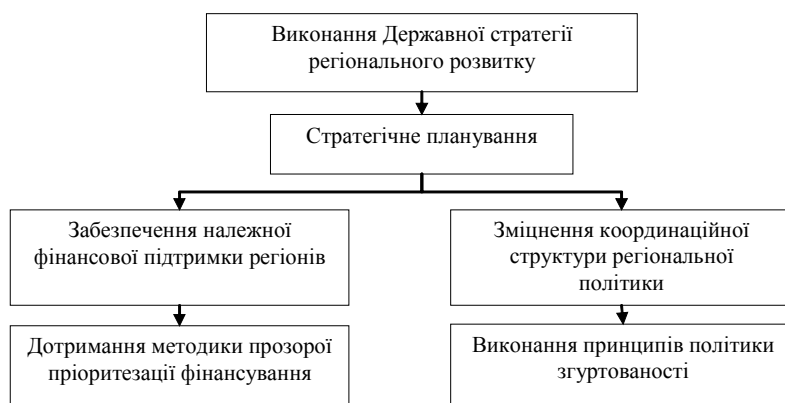

Рис. 1. Основні вимоги ЄС до імплементації регіональної політики в Україні

Джерело: побудовано автором на основі [7].

1) стратегічне планування. Європейський підхід до реалізації регіональної політики ґрунтується на передумові, що стратегічне планування не обмежується прийняттям рамкових документів, таких як державна стратегія регіонального розвитку, а включає розробку реалістичних механізмів їх практичної реалізації. Головною метою тут є оптимізація архітектури планування, її координація з просторовим та бюджетним плануванням, а також інтеграція в "дорожню карту" управління публічними інвестиціями (PIM) [18].

2) фінансова підтримка. Ефективна реалізація регіональної політики неможлива без прозорої та передбачуваної системи фінансування просторового розвитку. У європейській практиці фінансова підтримка базується на поєднанні принципів багаторівневого управління, програмного підходу та фінансової підзвітності на всіх рівнях влади. Для України ключовим завданням є розробка механізмів прозорого розподілу ресурсів для повоєнної відбудови, модернізації та довгострокового розвитку регіонів за активної участі місцевих органів влади у визначенні пріоритетів фінансування [4]. Це означає перехід від централізованого перерозподілу ресурсів до планування витрат, де фінансування пов'язане зі стратегічними цілями громад та регіонів і бажаними результатами.

3) інституційний потенціал. Реалізація регіональної політики вимагає стратегій та ресурсів, але й, перш за все, компетентних установ, здатних забезпечити її практичне застосування. У цьому вимірі інституційний потенціал охоплює механізми координації, організаційну стабільність та людські ресурси публічного управління на національному, регіональному та місцевому рівнях.

Позитивним прикладом зміцнення інституційного потенціалу муніципалітетів є ініціатива EU4Reconstruction [2], мета якої — розвиток управлінського потенціалу через створення стратегічних, просторових та бюджетних документів; посилення потенціалу команд з управління PIM; підготовка проектів розвитку; налагодження співпраці з міжнародними фінансовими установами.

4) механізми контролю та аудиту. Ефективна реалізація політики регіонального розвитку вимагає результативних механізмів фінансового контролю, аудиту та публічної підзвітності. Прозорість в управлінні ресурсами, чіткі процедури та можливість відстежувати рух коштів на всіх етапах реалізації публічних інвестицій є важливими для побудови довіри з громадянами та міжнародними партнерами.

У цьому контексті використання цифрової екосистеми DREAM дозволяє збирати та візуалізувати дані про проекти за секторами, муніципалітетами та регіонами, включаючи інвестиційні проекти та державно-приватні партнерства. Цифровізація процесів контролю сприяє переходу від формальних, реактивних аудитів до проактивного управління фінансовими ризиками [12]. Також необхідно вдосконалити системи внутрішнього контролю та аудиту місцевих органів влади, проводити аудити відповідно до міжнародних стандартів (INTOSAI, ISSAI) та посилити інституційну роль зовнішніх аудиторів.

5) участь у програмах співробітництва. Активна участь місцевих та регіональних громад в Україні у програмах транскордонного, транснаціонального та міжтериторіального співробітництва є ключовим фактором узгодження з європейською моделлю політики згуртованості.

В період з 2021 по 2024 рік за цими програмами за участі українських партнерів було реалізовано понад 167 проектів загальним обсягом понад 91 мільйон євро [23]. Ключовим фактором посилення участі наших громад у міжнародних програмах є реформа місцевого самоврядування та територіального управління.

У контексті цього дослідження особливу увагу також слід приділити підготовці місцевих органів влади та профільних асоціацій до активної участі в процесах європейської інтеграції. Аналіз поточної практики показує, що ефективна інтеграція ОМС у європейську політику вимагає комплексного підходу та впровадження кількох ключових заходів.

Важливим компонентом є активна участь місцевих органів влади у плануванні та моніторингу фондів ЄС має вирішальне значення для ефективного впровадження реформ. Галузеві робочі групи та моніторингові комітети, зокрема, у сфері транскордонних та міжнародних проектів, надають місцевим органам влади можливість безпосередньо впливати на розподіл та використання коштів ЄС (прикладом цього є секторальна робоча група з питань гуманітарного розмінування [22]).

Важливо також створити умови для полегшення фінансових перешкод для муніципалітетів у проектах, що фінансуються ЄС. Однією з головних перешкод для повноцінної участі муніципалітетів у реалізації проектів європейської інтеграції залишаються обмежені фінансові ресурси значної кількості громад, особливо малих та середніх. Участь у міжнародних технічних програмах та доступ до фондів ЄС, як-от через інструменти транскордонного співробітництва, програму Interreg та майбутні структурні фонди ЄС, вимагає від бенефіціарів наявності ресурсів для співфінансування та часто надання авансів до фактичного відшкодування коштів донорами. Для багатьох українських муніципалітетів ці умови є значною перешкодою. Тому впровадження національних механізмів регулювання та фінансової підтримки ОМС має бути пріоритетом державної політики у сфері публічного врядування.

У рамках пропозицій для зміцнення фінансової спроможності муніципалітетів для участі в проектах європейської інтеграції, доцільно виділити такі інструменти:

1) фонд співфінансування проектів європейської інтеграції для муніципалітетів, що надає громадам гранти або поворотну підтримку через конкурсний процес для покриття їхньої частки співфінансування. Цей фонд може управлятися ЦОВВ або створюватися в рамках відповідного міністерства у партнерстві з асоціаціями ОМС.

2) механізми попереднього фінансування (авансові платежі), які дозволяють муніципалітетам розпочати реалізацію проектів, не чекаючи на відшкодування від донора. Ці механізми можуть бути реалізовані шляхом надання тимчасових фінансових гарантій державою або через використання спеціалізованих, гарантованих дер-

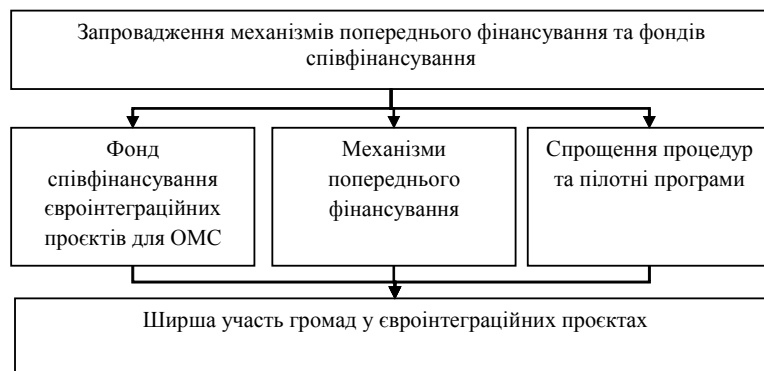

Рис. 2. Механізм застосування інструментів попереднього фінансування та співфінансування в реалізації євроінтеграційних проєктів ОМС

Джерело: авторська розробка.

жавою банківських інструментів.

3) спрощення процедур звітності та адаптація фінансових вимог до умов територіальних громад, що зменшить адміністративне навантаження, особливо для малих та середніх муніципалітетів з обмеженими управлінськими ресурсами, та зміцнить їхню спроможність до ефективного управління проєктами.

4) пілотні програми фінансування у партнерстві з міжнародними донорами для тестування механізмів співфінансування, демонстрації їхньої ефективності та масштабування їх на національному рівні на основі результатів.

Описаний механізм графічно проілюстровано на рисунку 2.

Впровадження цих інструментів створює умови для більш справедливої та ефективної участі місцевих громад у реалізації євроінтеграційних ініціатив та забезпечує стратегічну стабільність і прозорість у використанні європейських фондів на місцевому рівні.

Порівняльний підхід показує, що практика децентралізації в Україні зближується з європейськими стандартами, особливо в сферах енергоефективності, цифрової трансформації, соціальної політики та захисту довкілля. Водночас, аналіз практичного впровадження реформ показує, що ключовим фактором їхньої ефективності є участь муніципалітетів у розробці політики, адаптації законодавства та розробці стратегій місцевого розвитку.

У світлі поточних подій, незважаючи на широкомасштабну збройну агресію, Україна продовжує демонструвати стабільну динаміку у впровадженні реформ публічного управління, які є ключовим елементом процесу європейської інтеграції. Без огляду на безпрецедентні виклики, наша система залишається здатною надавати основні публічні послуги, а цифровізація є вирішальним фактором у забезпеченні їх безперервності та доступності. Згідно з даними [11], готовність уряду України до впровадження положень Закону України "Про адміністративну процедуру" значно покращилася порівняно з попередніми періодами. Це відображається як у збільшенні практичного досвіду застосування закону, так і в глибокому розумінні його положень посадовцями. Частка центральних та місцевих органів влади, які вже впроваджують положення закону, значно зросла, а кількість респондентів, які оцінили готовність своїх

установ як високу, подвоїлася. Водночас, залишається велика потреба в навчанні персоналу, методологічній підтримці та адаптації внутрішніх процедур і правової бази до сучасних адміністративних стандартів.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Таким чином, подальший прогрес України на шляху до європейської інтеграції безпосередньо залежить від глибини та ефективності реформ публічного управління, розвитку муніципального управлінського потенціалу та інтеграції регіонального рівня в процеси стратегічного управління, що базуються на європейських принципах належного врядування. Аналіз показує, що Україна досягла позитивного прогресу в удосконаленні своїх регуляторних, інституційних та організаційних механізмів для забезпечення ефективної участі муніципалітетів у формуванні та реалізації державної політики в контексті європейської інтеграції. Так, активізація консультативних структур з центральними органами влади, розвиток механізмів транскордонного співробітництва та використання інструментів фінансування ЄС створюють умови для зміцнення місцевої демократії. Водночас, існує потреба в подальшому підвищенні кваліфікації посадовців, адаптації внутрішніх процедур та правової бази до європейських стандартів, а також у посиленні фінансової та людської підтримки муніципалітетів.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі включають поглиблене вивчення механізмів інтеграції місцевого самоврядування в процеси стратегічного управління, розробку ефективних моделей надання фінансової підтримки ОМС, удосконалення цифровізації управлінських процесів та підвищення професійної кваліфікації посадовців.

Література:

1. Medeiros E., Scott J., Ferreira R., Boijmans P., Verschelde N., Guillermo-Ramirez M., Ocskay G., Peyrony J., Soares A. (2024). European territorial cooperation towards territorial cohesion? *Regional Studies*, 58 (8), 1518—1529.
2. EU4Reconstruction: відбір першої групи партнерських громад. URL: <https://www.prostir.ua/>

?grants=eu4reconstruction-oholoshuje-pro-pochatok-vidboru-pershoji-hrupy-partnerskyh-hromad (дата звернення: 21.02.2026).

3. Karabin T., Bilash O., Fridmansky R., Tymchak V. (2021). Local Government Transfer into the Process of Ukraine's European Integration: Achievements of Communities and Losses of the Executive Branch of Power. *Lex Localis — Journal of Local Self-Government*, 19 (3), 781—803. URL: <https://doi.org/10.4335/19.3.781-803>(2021).

4. OECD (2023). Відбудовуємо Україну через зміцнення регіонального та муніципального управління. Paris: OECD Publishing. URL: <https://doi.org/10.1787/a5a7939d-uk> (date of access: 21.02.2026).

5. Sasyn H., Dzeha V. (2024). Reforming the public administration system in Ukraine in the context of European integration processes. *Philosophy and Governance*, (1), 11—17. URL: <https://doi.org/10.70651/3041-248X/2024.1.02> (date of access: 21.02.2026).

6. Shebanin V.S., Kormyshkina I.V. Development of Ukrainian Territories within the Framework of Partnership with the European Union. *The Actual Problems of Regional Economy Development*, 21 (1). URL: <https://doi.org/10.15330/apred.1.21.161>—170 (date of access: 21.02.2026).

7. Ukraine Report 2023. European Commission. URL: https://enlargement.ec.europa.eu/ukraine-report-2023_en (date of access: 21.02.2026).

8. Бахур Н. В. (2020). Фінансова децентралізація як чинник регіонального розвитку. У: Жаліло Я. А. (ред.). Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні. Київ: НІСД.

9. Білаш О. В. (2020). Формування спроможного місцевого самоврядування в Україні та європейські стандарти. У кн: Державне управління та менеджмент: сучасні наукові дискусії. Рига: Baltija Publishing.

10. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення: 21.02.2026).

11. Готовність держорганів до впровадження закону про адміністративну процедуру зросла майже вдвічі — Кабмін. Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3980924-gotovnist-derzorganiv-do-vprovadzenna-zakonu-pro-administrativnu-proceduru-zrosla-majze-vdvici-kabmin.html> (дата звернення: 21.02.2026).

12. Дані проєктів відновлення стали публічно доступними в цифровій екосистемі DREAM. Міністерство інфраструктури України. URL: <https://mtu.gov.ua/news/34433.html> (дата звернення: 21.02.2026).

13. Єврокомісія представила Звіт щодо прогресу України в межах Пакета розширення 2025 — найкраща оцінка за три роки. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/news/yevrokomisiya-predstavyla-zvit-shhodo-progresu-ukrayiny-v-mezhah-paketa-rozshyrennya-2025-najkrashha-otsinka-za-try-roky/> (дата звернення: 21.02.2026).

14. Іванова Т. (2025). Місцеве самоврядування в системі територіальної організації влади європейських країн: досвід для України. *Наукові перспективи*, 2 (56). URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-2\(56\)-261-273](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-2(56)-261-273) (дата звернення: 21.02.2026).

15. Красівський Д. О., Качан Я. В. (2023). Тенденції та проблеми у сфері територіальної організації влади в

Україні. Ефективність державного управління, 1/2(74/75), 36—41.

16. Курілов Ю. Ю. (2024). Місцеве та регіональне самоврядування в Україні та Франції: територія, повноваження регіонів в контексті еволюції адміністративно-територіальної моделі України. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*, 1. URL: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2024.1.7> (дата звернення: 21.02.2026).

17. Онищук С. В., Онищук І. І., Сірик З. О., Туренко В. Є. (2020). Практика адміністративно-територіальної реформи в ЄС та Україні: нормативно-правова база та управління. *International Journal of Management*, 11 (4), 487—499. URL: <https://ssrn.com/abstract=3601579> (дата звернення: 21.02.2026).

18. Про затвердження плану заходів з реалізації Дорожньої карти реформування управління публічними інвестиціями на 2024-2028 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.06.2024 № 588-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/588-2024-%D1%80#Text> (дата звернення: 21.02.2026).

19. Рекомендації для українських органів державного управління щодо наближення до права ЄС. Команда урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції. URL: https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/legal_approximation_guidelines_ukr_new.pdf (дата звернення: 21.02.2026).

20. Рудницька О. П., Тичина А. С. (2024). Сучасна українська модель системи місцевого самоврядування у контексті зарубіжного муніципального досвіду. *Центральноукраїнський вісник права та публічного управління*, (1), 71—79.

21. Сасин Г. В., Дзєга В. Д. (2024). Реформування системи державного управління в Україні в контексті євроінтеграційних процесів. *Філософія та управління*, 1. URL: <https://doi.org/10.70651/3041-248X/2024.1.02> (дата звернення: 21.02.2026).

22. Секторальна робоча група. Міністерство економіки України. URL: <https://me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=72e4d428-edc9-4ea3-88e9-eb194c-4c8912&tag=SektoralnaRobochaGrupa> (дата звернення: 21.02.2026).

23. Спроможність громад до участі в транскордонних проєктах ЄС: поточний стан та шляхи зміцнення: аналіт. доп. / А. Головка, В. Химинець; за наук. ред. В. Потапенка. Київ: НІСД, 2025. 36 с. URL: <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2025.12> (дата звернення: 21.02.2026).

24. Трофімчик П. І. (2024). Оцінка спроможності місцевого самоврядування на тлі реформи децентралізації. *Публічне урядування*, 3(40), 44-49. URL: [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2024-3\(40\)-6](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2024-3(40)-6) (дата звернення: 21.02.2026).

References:

1. Medeiros, E., Scott, J., Ferreira, R., Boijmans, P., Verschelde, N., Guillermo-Ramirez, M., Gyula, O., Peyrony, J. and Soares, A. (2024), "European territorial cooperation towards territorial cohesion?", *Regional Studies*, vol. 58, no. 8, pp. 1518—1529.

2. prostir.ua (2026), "EU4Reconstruction: selection of the first group of partner communities", available at:

<https://www.prostir.ua/?grants=eu4reconstruction-oholoshuje-pro-pochatok-vidboru-pershoji-hrupy-partnerskyh-hromad> (Accessed 21 February 2026).

3. Karabin, T., Bilash, O., Fridmanskyy, R. and Tymchak, V. (2021), "Local Government Transfer into the Process of Ukraine's European Integration: Achievements of Communities and Losses of the Executive Branch of Power", *Lex Localis — Journal of Local Self-Government*, vol. 19, no. 3, pp. 781—803.

4. OECD (2023), *Rebuilding Ukraine by strengthening regional and municipal governance*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/a5a7939d-uk>.

5. Sasyn, H. and Dzeha, V. (2024), "Reforming the public administration system in Ukraine in the context of European integration processes", *Philosophy and Governance*, no. 1, pp. 11—17, <https://doi.org/10.70651/3041-248X/2024.1.02>.

6. Shebanin, V.S. and Kormyshkina, I.V. (2025), "Development of Ukrainian territories within the framework of partnership with the European Union", *The Actual Problems of Regional Economy Development*, vol. 21, no. 1, <https://doi.org/10.15330/apred.1.21.161-170>.

7. European Commission (2023), "Ukraine Report 2023", available at: https://enlargement.ec.europa.eu/ukraine-report-2023_en (Accessed 21 February 2026).

8. Bakhur, N.V. (2020), "Financial decentralization as a factor of regional development", *Detsentralizatsiia i formuvannia polityky rehional'noho rozvytku v Ukraini* [Decentralization and formation of regional development policy in Ukraine], NISS, Kyiv, Ukraine.

9. Bilash, O.V. (2020), "Formation of capable local self-government in Ukraine and European standards", *Derzhavne upravlinnia ta menedzhment: suchasni naukovy diskusii* [Public administration and management: modern scientific discussions], Baltija Publishing, Riga, Latvia.

10. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), "Budget Code of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (Accessed 21 February 2026).

11. Ukrinform (2024), "Readiness of state authorities to implement the law on administrative procedure has almost doubled — Cabinet of Ministers", available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/3980924-gotovnist-derzorganiv-do-vprovadzennia-zakonu-pro-administrativnu-proceduru-zroslo-majze-vdvici-kabmin.html> (Accessed 21 February 2026).

12. Ministry for Communities, Territories and Infrastructure Development of Ukraine (2023), "Data on recovery projects became publicly available in the DREAM digital ecosystem", available at: <https://mtu.gov.ua/news/34433.html> (Accessed 21 February 2026).

13. Government Office for Coordination of European and Euro-Atlantic Integration (2025), "The European Commission presented the Progress Report on Ukraine within the 2025 Enlargement Package", available at: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/news/yevrokomisiya-predstavyla-zvit-shhodo-progresu-ukrayiny-v-mezhah-paketa-rozshyrennya-2025-najkrashha-otsinka-za-try-roky/> (Accessed 21 February 2026).

14. Ivanova, T. (2025), "Local self-government in the system of territorial organization of power in European

countries: experience for Ukraine", *Naukovi perspektyvy*, vol. 2 (56), [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-2\(56\)-261-273](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-2(56)-261-273).

15. Krasivskiy, D.O. and Kachan, Ya.V. (2023), "Trends and problems in the sphere of territorial organization of power in Ukraine", *Efektivnist' derzhavnoho upravlinnia*, vol. 1/2 (74/75), pp. 36—41.

16. Kurilov, Yu.Yu. (2024), "Local and regional self-government in Ukraine and France: territory and regional powers in the context of evolution of the administrative-territorial model of Ukraine", *Dniprovs'kyj naukovyj chasopys publichnoho upravlinnia, psykholohii, prava*, vol. 1, <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2024.1.7>.

17. Onyshchuk, S.V., Onyshchuk, I.I., Siryk, Z.O. and Turenko, V.Ye. (2020), "Practice of administrative-territorial reform in the EU and Ukraine: regulatory framework and governance", *International Journal of Management*, vol. 11, no. 4, pp. 487—499, available at: <https://ssrn.com/abstract=3601579> (Accessed 21 February 2026).

18. Cabinet of Ministers of Ukraine (2024), Resolution "On approval of the action plan for implementation of the Roadmap for reforming public investment management for 2024—2028", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/588-2024-%D1%80#Text> (Accessed 21 February 2026).

19. Government Office for Coordination of European and Euro-Atlantic Integration (2018), "Recommendations for Ukrainian public authorities on approximation to EU law", available at: https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/legal_approximation_guidelines_ukr_new.pdf (Accessed 21 February 2026).

20. Rudnytska, O.P. and Tychyna, A.S. (2024), "Modern Ukrainian model of the local self-government system in the context of foreign municipal experience", *Tsentrал'no-ukrains'kyj visnyk prava ta publichnoho upravlinnia*, vol. 1, pp. 71—79.

21. Sasyn, H.V. and Dzeha, V.D. (2024), "Reforming the public administration system in Ukraine in the context of European integration processes", *Filosofiiia ta upravlinnia*, vol. 1, <https://doi.org/10.70651/3041-248X/2024.1.02>.

22. Ministry of Economy of Ukraine (2025), "Sectoral working group", available at: <https://me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=72e4d428-edc9-4ea3-88e9-eb194c4c8912&tag=SektoralnaRobochaGrupa> (Accessed 21 February 2026).

23. Holovka, A. and Khymynets, V. (2025), *Spro-Mozhnist' hromad do uchasti v transkordonnykh proiektakh YeS: potochnyi stan ta shliakhy zmitsnennia* [Capacity of communities to participate in EU cross-border projects: current state and ways of strengthening], NISS, Kyiv, Ukraine, <https://doi.org/10.53679/NISS-analyt-rep.2025.12>.

24. Trofimchyk, P.I. (2024), "Assessment of local self-government capacity in the context of decentralization reform", *Publichne uriaduvannia*, vol. 3 (40), pp. 44—49, [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2024-3\(40\)-6](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2024-3(40)-6).

Отримано редакцією журналу / Received: 25.02.26

Процеженовано / Revised: 04.03.26

Схвалено до друку / Accepted: 10.03.26